

Slovenski REPUBLIKANEC

(prej Avtonomist)

Glasilo Slovenske Republikanske Stranke kmetov in delavcev.

Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Breg št. 12. II.
Telefon 119.

Izhaja vsak petek.

Mesečna naročnina 5 Din. - Cene oglasov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Pri malih oglaših vsaka beseda 50 par.

Št. II.

Ljubljana, dne 20. marca 1925.

Leto V.

Kaj hočemo? Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega slovenskega ljudstva!

»Naš Dom«.

Zbor zaupnikov iz Štajerske dne 15. marca t. l. v Mariboru je sklenil, da se ustanovi tiskovna zadruga »Naš Dom«, katere namen bodi izdajati strankin list in razne druge publikacije. Zaupniški zbor je nadalje sklenil, da mora vsak strankin pristaš, ako le količkaj more, to reč podpreti, postati torej zadržnik in pridobivati člane za to našo velevažno zadrugo.

En delež znaša Din 100, pristopnina pa Din 10. Bolj revni pristaši SRS morejo delež vplačati tudi v 10 mesečnih zaporednih obrokih.

Doslej je pristopilo že prav lepo število članov. Ustanovni občni

zbor te naše nove zadruge se bo vršil začetkom meseca maja.

Pozivamo vse naše somišljenike, da pristopijo kot zadržniki. Bolj premožni naj podpišejo več deležev, ker gre za važno in dobro stvar. Upamo, da se bodo somišljeniki odzvali v velikem številu. Pokažite z dejanjem, da hočete podpreti našo misel! Svoj pristop prijavite pisмено upravi našega lista.

Pripravljalni odbor zadruge »Naš Dom«, tiskovne zadruge z omejeno zavezo v Ljubljani.

Zbor zaupnikov SRS v Mariboru.

V nedeljo dne 15. marca t. l. so ves dan zborovali zaupniki SRS za Štajersko, Prekmurje in Medjimurje. Razpravljali so o političnem položaju v obče, o tiskovni zadruzi »Naš Dom« in o novem strankinem organizacijskem pravilniku ter končno o taktiki stranke. Zboru je predsedoval tov. A. Prepeluh, ki je podal zbranim zaupnikom obširna pojasnila. Storjeni sklepi, sprejeti vsi brez ugovora, so velike važnosti za nadaljni razvoj našega pokreta. O momentanem položaju v parlamentu je podal izerpno poročilo narodni poslanec tov. Andrej Kelemina, ki je bil živahno pozdravljen. Drugi poslanec naše SRS tov. Ivan Tisaj se je opravičil, ker je bil zadržan.

K prvi točki dnevnega reda: »Politični položaj«, je bila sprejeta soglasno sledeča

RESOLUCIJA:

Zbor zaupnikov SRS za mariborsko oblast izjavlja po zaslišanju poročila o političnem in socijalnem položaju kmečko-delavskega ljudstva v Sloveniji sledeče:

»SRS je zastopnica političnih, gospodarskih, socijalnih in napredno kulturnih interesov kmetov in delavcev v Sloveniji. Po svojem idejnem bistvu in socijalnem položaju pretežno večine svojih pristašev, predstavlja ona **občeloveški socijalni pokret**, ki je po svojih končnih smotrih v popolnem skladu z velikimi sodobnimi socijalnimi gibanji vseh kulturnih dežel, ki pa je na področju svojega udejstvovanja popolnoma samoupraven in neodvisen. SRS zagovarja zlasti mir in vzajemnost med vsemi narodi, zlasti pa tudi še s tistimi, ki imajo s slovenskim ljudstvom enake ali sorodne šege in običaje, sorodstvo jezika ali kulture in civilizacije, ter velike skupne gospodarske in socijalne interese. S tega vidika zagovarja SRS enakopravnost vseh državljanov ne glede na spol, jezik in narodnost.

Kmečko in delavsko ljudstvo v Sloveniji živi od svojega dela in pridnosti. Kmetje, delavci in mali obrtniki imajo skupne gospodarske in socijalne interese, kateri postajajo z vsakim dnem večji in pomembnejši, ker jih vse skupaj pod-

jarmljuje **veliki finančni kapital** s tem, da ogroža svobodo in obstoj kmečkih domov, bolj in bolj izkoriščujoč sadove vsakega kmečkega, obrtniškega in sploh produktivnega dela, brezposestno delovno ljudstvo pa z nizkimi mezdami, ki so večinoma padle že pod eksistenčni minimum evropskega proletarskega sloja.

SRS vidi izhod iz tega socijalnega brezpravja, ki mu sledi takoj za petami tudi politično brezpravje, v tem, da se na temelju **ljudske suverenosti in narodne samoodločbe ter zakonodajne samouprave** družba politično organizuje federativno, gospodarsko pa na stanovsko-samoupravni podlagi. Če se uveljavi demokracija po teh načelih, preide avtomatično takoj vsa politična in gospodarska oblast v državi v roke kmečkega in delavskega ljudstva.

Zbor zaupnikov SRS poziva zato kmečko in delavsko ljudstvo v Sloveniji, da se na podlagi teh političnih, gospodarskih in socijalnih načel združi v enotne vrste v namenu, da doseže te velike cilje. V skupnem nastopu in sodelu s sorodnimi gibanji v vseh kulturnih deželah, zlasti pa tistimi, s katerimi nas veže usoda skupne državne domovine, bo ta naloga izvršena, ako bo ljudstvo nastopalo za njo pri vsaki priliki, ki se nudi.

Samo tisti, ki ta občeloveška politična in socijalna načela priznava, more postati vreden in koristen naš sobojevnik. Vsakega pristaša SRS dolžnost pa je, da jih neumorno širi in za nje povsod nastopa.

K drugi točki dnevnega reda: »Naš tisk« je bilo sklenjeno, da se ustanovi čimprej posebna tiskovna zadruga »Naš Dom«, ki bo izdajala strankino glasilo in druge njene publikacije. Sprejela so se na znanje zadržnika pravila, glasom katerih znaša en zadržni delež Din 100.— pristopnina pa Din 10.— Manj premožni pristaši vplačajo delež lahko v desetih mesečnih zaporednih obrokih. Dolžnost vsakega zavednega somišljenika je, da pristopi k tej naši velevažni zadruzi vsaj z enim deležem. Prijave sprejema uprava našega lista.

Takoj na zboru je pristopilo k zadruzi večje število zadržnikov.

V splošnem se je v poročilu o našem listu naglašalo dvoje: Prvič, da veliko naših pristašev sploh še ni naročenih na »Slovenskega Republikanca« in da imajo zaupniki dolžnost, da med njimi nabirajo naročnike. To ni težko, samo delati je treba. Tam, kjer obstoje krajevne organizacije, je dolžnost njihovih funkcionarjev, da od članov pravočasno poberejo naročnino in jo pošljejo upravi. List se mora razširiti med tistimi, ki jim je namenjen. Tudi je še veliko takih naših pristašev, ki so naročeni na liste nasprotnih nam strank, na naše glasilo pa ne. S tem se mora nahati. Drugič na naš list preganjajo oblasti, s tem, da se ga neopravičeno pleni, čeprav piše stvarno in vzgojno. Od 5 števil po volitvah so nam vzeli kar 3. S temi plenitvami se nam povzroča velika škoda, nepo- učeni naročniki pa se hudujejo, češ, mi smo list plačali, prejeli pa ne. Poleg tega nekateri poštni uradi našega lista v obče nočejo niti dostavljati, kar razmere v naši državni upravi dovoljno pojasnjuje. Najbolj neokusno se vede napram nam klerikalno časopisje v strahu za sebe. Če tudi bi nam bil začasno list ustavljen ali onemogočen, bomo vendarle vzdržali in si pomagali kako drugače.

K tretji točki dnevnega reda: »Organizacija«, je bil sprejet nov organizacijski pravilnik, ki ga bomo objavili v listu pozneje, ko ga sprejmejo tudi kranjski naši zaupniki. Delo z ustanavljanjem krajevnih političnih organizacij je treba energično nadaljevati in sicer smotreno. Povsod, kjer je vsaj neka naših pristašev, se mora ustanoviti

krajevna politična organizacija SRS, ki bo v direktnem stiku z glavnim odborom odnosno s predsedstvom stranke. Poleg krajevnih organizacij je treba izvesti tudi okrajne politične organizacije. Treba je v smislu novega pravilnika pobirati redno tudi **strankin davek**.

Poleg politične organizacije je važna tudi **gospodarska organizacija**, zlasti zadržna. Ponekod so nekatere zadržne organizacije že v naših rokah. Kjer imajo naši pristaši v zadržgah večino, morajo paziti, da pridejo v odbor le zanesljivi slovenski republikanci in organizirani pristaši SRS. Ponekod bo treba ustanoviti tudi nove zadruge, **zlasti denarne**. Navodila za ustanovljenje se dobe pri upravi našega lista.

Nekateri somišljeniki sami so sprožili vprašanje o ustanovitvi **posebne delavske strokovne organizacije**. Tudi v tem pogledu se bo začelo s pripravljalnim delom, ker je to važna zadeva in so na razpolago zvedene moči.

Končno se je razpravljalo tudi o **predstojeh volitvah v oblastne in okrajne skupščine**. Zlasti delo v oblastnih skuščinah bo važno v gospodarsko-socijalnem pogledu. Te volitve bodo najbrže že kmalo.

Lepo uspeo zborovanje se je končalo z volitvami delegatov za glavni odbor stranke. Ko bo izvršen tudi zbor kranjskih zaupnikov, bomo objavili imena delegatov.

V veselem razpoloženju za delo v stranki in njen procvet, je predsednik zbora A. Prepeluh, zahvalivši se vsem zaupnikom, ki so vstrajali ves dan brez odmora, zaključil v daljšem sklepnem govoru zbor zaupnikov med živijo klci na našo SRS.

Obče človeški politični pokret.

Dne 4. marca t. l. so se zbrali izvoljeni poslanci HRSS v Zagrebu na prvo svojo sejo. Na tej seji je imel velik govor poslanec in predsednik poslancev Pavle Radič, ki je med drugimi rekel tudi sledeče:

Mi Hrvati že sedmo leto stremimo k sporazumu s Srbi in Slovenci na ozki in trnjevi poti pacifizma, a do kmečke pravice pa še ožji in še bolj trnjevi poti kmečke republike. Na tej poti se nahaja danes ves hrvaški narod.

To je sicer veliko, toda za vseh ni dovoljno, posebno ker nismo nikoli nameravali, kaj še, da bi se oddaljili od Slovencev in od Srbov. Od l. 1904. smo v svoji politiki, na temelju nepretrgane in žive hrvaške državnosti, delali za sporazum s Srbi v političnem življenju skupne nam domovine Hrvatske. Mi nikdar nismo bili separatisti, temveč smo vedno upali, da bodo šli našo pot — v življenskem interesu vseh južnih Slovanov! — vsi Slovenci, vsi naši muslimani in tudi znaten del Srbov. To se ni zgodilo. Zgodilo se je nasprotno: **I Slovenci (klerikalci! op. ur.) i naši (bosanski) muslimani, pa tudi oni Srbi, s katerimi smo sedaj združeni, mislijo, a nekateri nam tudi pravijo, da je naš hrvaški pacifizem in naše kmečko republikanstvo velika, mogoče da celo največja zapreka i za narodni sporazum i za**

socijalni napredek, ker da z republikanstvom odbijamo vladarja, ki je drugi ustavni faktor, s pacifizmom pa vojne kroge, ki so velik faktor na dvoru.

Mi se zaradi tega nismo nikoli prepirali z našimi prijatelji v Bloku in se ne nameravamo niti sedaj. Namesto tega smo vedno naglašali, da naš pacifizem ni defetizem in da smo vsi in še kako za obrambo napadene domovine in za to, da smo za to obrambo vedno pripravljani.

Za svoje republikanstvo smo rekli in dokazali, da mu je vsebina kmečka demokracija in naš predsednik je najprej v Londonu leta 1924. naglasil, da nam je za to vsebino (jedro) največ. Zatem je dne 24. avgusta 1924., po posetu gosp. Nastasa Petroviča, celo predsedstvo HRSS izdalo pismeno objavo v listih, da se v parlamentarni monarhiji angleškega tipa dá izvesti i naš program socijalne pravice, ki je glavni cilj vseskupne politike HRSS. To je pri nas znano, manj pa v Srbiji.

Kakor vidimo pri zadnjih volitvah v Srbiji, ni bil izvoljen niti eden republikanec. Poleg tega so srbski republikanci tudi centralisti, »meščani« liberalne smeri, ki je protivna kmečki demokraciji, zaradi česar tudi ne uspevajo. Z obliko republikanstva v centra-

lizmu in brez kmečke demokracije nam ne bi bilo pomagano.

Po prilikah, kakor so danes v razpoloženju srbskega naroda in v pojmovanju uplívnege sveta, je to, kar smo v Bloku zaceli pred letom dni, najboljša pot, čeprav je zelo težavna in bo najbrže tudi zelo dolga.

Gospodje narodni poslanci! Sedaj Vas hočem opozoriti na zelo vazno, rekel bi, najvaznejšo stvar v novem političnem razvoju HRSS in hrvaškega naroda.

Mi vsi vemo, kako je bilo še l. 1920. Izven banovine HRSS ni imela nobenih drugih pristašev, a kaj šele svojih organizacij in zastopnikov. Tedaj je naš predsednik, ko se je l. 1921. in 1922. sestajal s pokojnim Stojanom Protičem na njegova vprašanja: »Toda kaj hočemo z Dalmacijo in z Bosno?« — vedno odgovarjal: To ne vrašajte mene, temveč tamošnji naš narod! Ta narod se brez razlike vere in imena odvraca od belgrajškega centralizma, toda tega od Vas v Belgradu nihče ne vidi ali pa neče videti. Naši Dalmatinci so po svojih zastopnikih (l. 1921. in 1922.) še Jugoslovenci, kar znači po Vašem: Srbi. Prav tako je z našimi Bosanci, z muslimani in s katoliki. Ko tudi tam izpregovori uglasena in prevarana narodna duša, in ko tudi tam prevzemo program HRSS, ko postanejo v resnici zavedni del hrvaškega naroda, tedaj bo hrvaška politika tudi v njihovem imenu stavila svoje zahteve. Za sedaj gremo med to naše ljudstvo le v kolikor nas kliče, da mu tolmačimo svoj pacifizem, svoje republikanstvo in svoje stališče o sporazumu, ki se glasi:

Srbi nimajo nam Hrvatom in naravno tudi Slovincem dati ničesar, a tudi mi ne Srbom, temveč mi Hrvatim moramo ohrzati vse, kar nam je potrebno za samostojno notranje politično, kulturno, gospodarsko in socialno življenje, za razvoj in napredek, a skupnosti hočemo po svoji svobodni volji prepustiti tisto in toliko, v kolikor se kot pametni in poštenu ljudje sporazumemo, da je naši skupnosti, torej nam vsem, v resnici potrebno. Toda tudi v tej skupnosti se ne sme dalje vladati tako hajduško in pljačkaško, kakor danes.

To, kar je govoril naš predsednik pokojnemu Protiču, se je uresničilo že dne 18. marca 1923, ko je HRSS pri volitvah dobila večino glasov in mandatov v Dalmaciji, v Bosni in Hercegovini pa je postala edina parlamentarna zastopnica Hrvatov.

S tem teritorialnim razširjenjem HRSS je postala naloga hrvaške kmečke politike mnogo širša in težja. Težja zato, ker Srbi v obče, a ne samo radikali, smatrajo Bosno in Hercegovino za srbsko, a za Dalmacijo se zdi, da se je g. Davidović na svojem lanskem potovanju prepričal, da je res hrvaška. Medtem on in njegova stranka, izhajajoča iz načelnega stališča edinstvenega naroda, smatrajo, na primer z državnega gledišča, da je Dalmacija jugoslovenska. Mi vsi pa vidimo in vemo, da to do danes faktično pomeni, da je srbska, ko imajo Srbi

sami — in to najslabši — vso oblast v državi. In treba bo mnogo dela in muke, mnogo pameti in vztrajnosti na naši strani, a poštenja in pravičnosti na srbski strani, predno se samo v Dalmaciji priznajo tudi v praksi vse pravične naše zahteve. A v Bosni in v Hercegovini? Pa v Bački in v Baranji!?

Ce ne bi bila politika HRSS v prvem redu socialna, človeška, kmečka bi nas te neprilike in nerazumevanja zavedle na stranska pota takozvane nacionalne in zgodovinsko-teritorialne politike in bi prej ali slej bili s Srbi v takšnih prepričanjih, kakor so danes oni z Bolgari. Toda na srečo se to ni zgodilo, pa se tudi ne more. Zakaj ne?

Vsi oni, ki so bili laži z nami na sejah parlamenta po več tednov, se radi in živo spominjajo, kako smo se razgovarjali najprej z zemljoradniki, a pozneje še več z Davidovičevimi demokrati, kako bomo šli v srbske vasi na javne shode, na katerih bodo govorili tudi hrvaški kmetje in poslanci. Veste, kako so prihajali srbski kmetje k nam v naš klub in nas vabili, naj pridemo k njim in jim razložimo svojo kmečko politiko. »Dom« je, ko so bile volitve že razpisane, prinesel vest, da bo HRSS na poziv tamošnjega naroda kandidovala tudi v Črnigori in v Macedoniji. V Vojvodni smo to tudi izvršili, v kolikor nam to ni bilo sprečeno s surovo silo ali pa z največjo nezakonitostjo. Naša misel je bila, da tudi v te kraje, kamor nas narod sam kliče, in nas prosi za navodila in duševno pomoč, zanesemo idejo naše človečanske in kmečke politike in s tem ohrabrimo posredno naše zaveznike v Bloku za politiko narodnega sporazuma in kmečke demokracije. Ali to je bilo doseženo v dobri meri tudi brez našega nastopa. Podobno, kakor je bilo pri prejšnjih volitvah v Bosni in v Dalmaciji, se je to pot v Srbiji in v Črnigori pojavilo med ljudstvom razpoloženje za »hrvaški način« borbe proti zlu, ki nas skupaj zbiva. Naša kandidacijska lista imela po zatrdilih mnogih prijateljev, dobre izglede na uspeh. Mi smo pa to opustili radi Bloka in smo dobro odrezali. Pri vseh strahotah pri preteklih volitvah je jasno, da bi tisti, ki bi morali iti tja, nekoliko trpeli, narodu pa bi s tem nič ne koristili. Mi nismo hoteli iti tja po mandate, temveč samo zato, da bi narod ohrabirali in mu pomagali izvesti takšno politično organizacijo, kakršna je naša. Mi bi se za te mandate zahvalili v korist domačih ljudi. Zakaj Vam to pripovedujem?

Zato, da se jasno vidi, kako je HRSS po naravnem razvoju prilik v vsej Jugoslaviji našla polje za svoje praktično politično delo. Veste, kaj nam je naš predsednik večkrat govoril: Dečki, sedaj ni nobene vrnitve več nazaj na čisto banovinsko, pa tudi ne na čisto hrvaško politiko! Sedaj stojimo že z obema nogama na prostranem terenu svoje kmečke in socialne politike, in če bi samo z eno nogo stopili nazaj, bi ves ta izmučeni kmečki narod, našega in tujega jezika, mislil, da smo se predali Pašiću, a vse njegove žrtve, da smo izdali na milost in nemilost.

Pomemben preokret.

V zadnji številki »Kmetijskega lista« je »Samostojna kmetijska stranka« objavila resolucijo, ki sta jo sprejela oba njena okrožna odbora za Štajersko in Kranjsko dne 9. in 10. marca letos. Ta resolucija se glasi dobesedno takole:

»Okrožni odbor jemlje na znanje resolucije glavnega odbora S. Z. ter povdarja, da bo podpiral z vsemi močmi S. Z. v njegovi neizprosni borbi proti sedanjemu lažinarodnemu režimu, ki je glavni povzročitelj plemenskih razdorov, katere meti in izkorišča zato, da se vzdrži na vladi.

Izjavlja, da vidi rešitev sedanjega neznošnega političnega in gospodarskega položaja Jugoslavije,

do katerega je privedlo 6-letno vladanje kapitalističnih strank, edino v lojalnem bratskem sporazumu vseh jugoslovenskih plemen in veroizpovedanj na podlagi popolne gospodarske, politične, verske in socialne enakopravnosti vseh državljanov, spoštovanja zakonov ter priznanja absolutne narodne suverenitete in široke zakonodajne samouprave posameznih pokrajin ter najširše samouprave okrajev in občin.

Smatra, da je verska in plemenska nestrpnost največja zapreka za konsolidacijo države in glavni vzrok sedanje gospodarske krize.

Obsoja vsako izkoriščanje vere v strankarske namene in odkanja

zaslužnje podeželskega ljudstva od strani velekapitalizma.

Zato je pripravljena sodelovati z vsemi onimi naprednimi strankami v Sloveniji, ki se strinjajo z načeli, izraženimi v tej resoluciji.

Ugotavlja, da je SKS kot zastopnica podeželskega ljudstva Slovenije navzlic pritisku vlade in cerkve, ne samo ohranila svoje strnjene vrste, temveč jih znatno pomnožila.

Pozivlja kmetijsko ljudstvo, da gre z novimi močmi neustrašeno v borbo do zmage »Stare Pravde«.

Misel, ki je v tej resoluciji zapopadena je neveščim ljudem še nekoliko zakrita s spretno stilizacijo. Samostojni kmetje pravijo tu tole:

1. so za priznanje absolutne narodne suverenitete;

2. so za široko zakonodajno samoupravo posameznih pokrajin;

3. so za najširšo samoupravo okrajev in občin.

Poglejmo, kaj je tu povedanega!

Absolutna narodna suvereniteta!

Kaj je to? To je republikanizem!

Zakonodajna samouprava pokrajin! Kaj je to? To je federacija!

To so bistvene točke programa slovenskih republikancev, ki jih tolmačimo in širimo ter neustrašeno za nje nastopamo že polna štiri leta.

Ce je ta resolucija odkritosrčna

in resno mišljena, potem moramo reči, da se je »Samostojna kmetijska stranka« prav izdatno približala našemu programu.

Ce nadalje ta resolucija povdarja, da je SRS pripravljena sodelovati z vsemi onimi naprednimi strankami v Sloveniji, ki priznavajo ta načela, potem moramo vzeti mi to kot nekako vabilo. Druge stranke, ki bi bila republikanska in federativna, kakor smo mi, v Sloveniji sploh ni.

Nismo zakrknjeni doktrinarji in gledamo na vse posvetno z realnimi očmi. In reči moramo odkritosrčno, da nas ta idejni in načelni preokret SKS k republikanizmu, federaciji in samovladi le veseli, ker vidimo v tem dejstvu zadoščenje za naše dosedanje delo in prizadevanje.

Pričakujemo, da bo »Kmetijski list« prinesel k tej resoluciji tudi še odkrit in resen komentar. Strankarsko politična konsolidacija v Sloveniji je potrebna, da preneha enkrat v naši domači politiki nejasnost in da se kmečko in delavsko ljudstvo postavi v močno enotno napredno fronto. Resolucija naših štajerskih zaupnikov, ki jo danes prinašamo, kaže smer nadaljnega dela in razvoja — v boju proti velekapitalu in za pravice vsega delovnega ljudstva v Sloveniji.

Naj govore številke.

Zanimivo je razmerje pri zadnjih volitvah za Slov. republikansko stranko in Slov. ljudsko stranko (najmočnejših dveh strank) oddanih

glasov napram volilnemu izidu v letu 1923. v poedinih volilnih okrajih na Štajerskem.

Tekoča številka	Volilni okraj	Volilni obraz			
		SRS je napredovala za glasov	SRS je nazadovala za glasov	SLS je napredovala za glasov	SLS je nazadovala za glasov
1.	Brežice	—	301	335	—
2.	Celje	417	—	—	435
3.	Dolnja Lendava	144	—	20	—
4.	Konjice	110	—	—	246
5.	Laško	233	—	94	—
6.	Ljutomer	222	—	—	163
7.	Maribor desni breg	900	—	—	737
8.	Maribor levi breg	1560	—	—	1249
9.	Mozirje	244	—	—	24
10.	Murska Sobota	889	—	—	322
11.	Ormož	—	21	—	43
12.	Ptuj	336	—	—	162
13.	Slovenj-gradec	668	—	—	537
14.	Prevalje	486	—	—	21
15.	Šmarje	331	—	—	497
Skupaj . . .		6540	322	449	4436

Napredovala je torej SRS v 13 okrajih, SLS pa le v 3 okrajih.

Nazadovala je SRS samo v 2, SLS pa v 12 okrajih!

Najobčutnejše je bila tepena SLS v obeh mariborskih okrajih z 1986 glasov izgube; naši stranki pa je 2460 volilcev več kakor v letu 1923 poverilo svoje zaupanje. Maribor je SLS in dr. Koroščeva centrala na Štajerskem, ter vidijo volilci Mariborčani od blizu najlažje SLS pogubonosno in zavozeno politiko.

Skupno smo torej na Štajerskem napredovali za 6222 glasov; SLS pa je zgubila 3987, torej okroglo 4000 svojih volilcev! In vse to vkljub celi armadi agitatorjev, vagonom časopisja in letakov, ob popolni prostosti na shodih, z zlorabljanjem cerkve in vere. Med tem smo mi imeli zamašena usta in zvezane roke. Naš edini skromni list in letaki zaplenjeni, kandidati pa deloma v ječah.

SLS lahko torej beleži v 12 volilnih okrajih veliko nazadovanje.

To nazadovanje bi pa bilo za SLS postalo še neprimerno večje, ako bi edinemu resnemu nasprotniku in t. j. Slov. republikanski stranki kmetov in delavcev režim ne bil popolnoma onemogočil vsako delovanje.

Škodoval nam je nadalje tudi volilni zakon, kajti vsak naš poslanec je izvoljen z 5464 glasovi, med tem ko je bilo za vsakega SLS poslanca odadnih le 4789 glasov.

Ako še kmečno primerjamo skupno število na Štajerskem za SRS t. j. 16.392 oddanih glasov, vidimo, da pridejo na vsakega odločnega republikanca le 3—4 pristaši SLS, kar vsekakor pomeni, da nismo tako majhni, kot nas predstavljajo nasprotniki.

Iz uradnih številke dognano in dokazano dejstvo je torej, da je SLS pri zadnjih volitvah na Štajerskem prešla pošteno po grbi! In zakaj? Narod ji zato obrača hrbet, ker počasi, toda sigurno izgledava SLS nesposobnih voditeljev 6 letno zanič politiko!

Emeran Stoklas.

Maščevanje zgodovine.

Februarske volitve so prinesle takozvanemu »narodnemu bloku« zmagu. Ta zmaga sicer ni sijajna in večina, s katero razpolaga Pašić, je zelo pičla, ampak »zmaga« je tu. S sredstvi, ki jih ima Pašić še na razpolago, »vojo malo večino« se morda lahko poveča.

Za opozicijske stranke, med katere pristevamo na Hrvaškem hrvaške republikance, v Sloveniji pa Slovensko ljudsko stranko, pomeni Pašićeva zmaga začasno politično onemoglost. Če bi mi živeli kje v zapadni Evropi, bi bila stvar drugačna, kajti tam se lahko politično uveljavljati tudi en sam poslanec, če kaj zna in razume, kamoli tako velika opozicija. V zapadni Evropi večina poslušala tudi enega samega poslanca in po možnosti upoštevala njegove nasvete in predloge, če so pametni in razumni. Mi pa ne smemo nikdar pozabiti, da ne živimo v zapadni Evropi in tudi ne več v srednji Evropi, ampak na Balkanu. Na Balkanu pa je navada, da je opozicija obsojena na politično onemoglost, če je številčno se tako močna. Pri nas bodo sedaj vladale vladne stranke, t. j. Pašić. Ta bo rezal in delil kruh onim, katerim in kakor ga bo on hotel.

Razumljivo je, da ga bo v prvi vrsti delil svojim prijateljem in pristašem. Nekaj hlebec bo dal pa tudi svojim demokratskim prijateljem, da jih oni razdele med svoje pristaše, kot plačilo za zvesto pomoč in vsestransko podporo pri volitvah.

Tak je položaj in nič drugačen. S takim položajem pa moramo računati tudi Slovenci.

Pred vojno se Slovenci nikdar nismo sami vladali, ampak smo bili odvisni od dunajske milosti. Dunajski gospodje so bili napram nam v gospodarskem oziru celotno kavalirski in so nam naklonili precej izdatnih drobtin. Te drobtine so pobirali slovenski poslanci na Dunaju in so jih nosili svojim volilcem. Enkrat so dunajske drobtine pobirali »liberalci«, drugi zopet »klerikalci«. Zlasti poslednji so jih pobirali dolgo vrsto let. Teh drobtin pa niso delili naši ljubi poslanci na vse Slovence enakomerno, ampak liberalci so jih delili liberalcem, klerikalci pa klerikalcem. Kdor je prinesel več drobtin z Dunaja, ta je tudi z večjo gotovostjo lahko računal na to, da ga bodo pri

Kupite
samo Zlatorog milo

Terenz samoz Zlatorog mило.

Kupite
samo Zlatorog mило

prihodnjih volitvah ljudje zopet volili. Z drobtinami so nekdanji slovenski poslanci svoje volilce tako razvadili, da vlada med našim ljudstvom še danes prepričanje, da mora poslanec prinašati s seboj drobtine, če ne, je zanič. In ker so v zadnji dobi prinašali poslanci Slovenske ljudske stranke s seboj največ drobtin, so vedno lahko računali tudi na volilne uspehe. Tako je bilo, dokler smo bili pod Dunajem, in tako je ostalo tudi danes, ko nam režejo kruh v Belgradu. Drobtine pa je dobival le oni, ki je bil v vladi ali pa je vlado podpiral.

Danes pa ni več Slovenska ljudska stranka v vladi zastopana, ampak dr. Gregor Zerjav. Ta okolnost utegne v Sloveniji imeti nekaj vpliva, ker ima danes gospod Gregor precej velik hlebec v roki, da ga razdeli.

Delil ga bo seveda v prvi vrsti svojim pristašem. Ti bodo vedno kaj dobili. Eden bo dobil kakšno obrtno koncesijo, drugi kakšno službo, tretji podporo, četrta kakšno priporočilno pismo itd. Vse take stvari ima danes v rokah g. dr. Zerjav. Tu pa nastane vprašanje: Ali smo Slovenci politično tako zreli, da bi vse to mirno prenesli in čakali, da se kolo zasuce?

Nismo! Ampak tako bo, da se bo za drobtinami, ki jih bo metal v Slovenijo g. dr. Zerjav, vse zagnalo. In kolikor več drobtin bo g. dr. Gregor Zerjav nametal v Slovenijo, toliko več pristašev bo imel, ker bodo vsi ljudje rekli: To je naš mož, ta ima drobtine! Kaj bomo z onimi, ki nimajo drobtin?

Tako se utegne zgodovina maščevati nad onimi, ki so nekdanj delili drobtine — drugim!

ko sem ta program, ko države SHS še nikjer bilo ni, poljudno in nedvoumno razložil v »Problemih mallega naroda«. SLS je bila takrat še centralistično orijentirana in še leta 1919. sem imel v deželni vladi za Slovenijo neprestano spore z SLS in njenim voditeljem, ki je tedaj podpredsedoval ministrskemu svetu v Belgradu ter je v tej lastnosti na vso moč forsiral uvedbo centralizma v državno upravo. V tem pogledu morem nuditi prav interesantne dokaze, če jih SLS želi. Še l. 1921. je imel g. dr. Andrej Gosar v »Jugoslovanskem klubu« boje z voditelji svoje stranke, ko je predlagal zahtevo po avtonomiji tudi v finančnem pogledu. Naša, slovenska napredna javnost o avtonomiji ni hotela ničesar čuti; povedala je ponovno zakaj ne. Kot poglavitni vzrok je navedla bojazen pred klerikalizmom, ki ji je bil v kosteh še iz žalostne predvojne dobe na Kranjskem. Mi pa smo temu nasproti povdarjali, da bo treba s klerikalizmom obračunati doma brez vsake tuje materialne pomoči s nospošenim kulturnim, gospodarskim in socialnim delom v res naprednem zmišlu. Boj proti klerikalizmu s pomočjo političnega centralizma smo napredni avtonomisti smatrali kot škodljivega v pogledu na samorasho in samobitno slovensko kulturo. S tega vidika sem že l. 1919. pomagal preprečiti sprejetje posebnega »Kancelarparagrafa« v tedanjem »Narodnem predstavništvu«. Naše stališče je bilo torej utemeljeno v našem kulturnem svobodoljubju, ravnotako naša idejna borba za federativno ureditev države. Kako velik strah je imela vsa napredna javnost v Sloveniji pred »klerikalno premočjo« dokazuje zgovorno že

to, da se je celo med delavskimi vrstami upravičeval — v kolikor se je! — politični centralizem s pretečo »klerikalno poplavo« v Sloveniji!

Ker so se nekateri slov. intelektualci z menoj vred znašli v ustavnem vprašanju na enem skupnem sektorju med preteklo ustavno borbo, z SLS smo imeli priliko spoznavati tudi nagibe, ki so oboje privedli do tega. Napredni avtonom. smo imeli vseskozi notranji idealni nagon v tej smeri se udeleževati pri ureditvi države. SLS pa se je borila za avtonomijo predvsem, če že ne samo iz strankarsko-taktičnih razlogov. Že l. 1922. je njen voditelj ob neki priliki izjavil, da mu gre poglavitno za avtonomijo šolstva v Sloveniji. To notranjo idejno razliko med obema avtonomističnima skupinama je SLS dobro čutila; zato menda je vsaj nekatere napredne avtonomiste ponovno vabila, da formalno vstopijo v njeno strankarsko okrilje. Mene, in tudi druge, so različni njeni odlični in merodajni pristaši, ustмено in pisмено ponovno vabili o vrste SLS. Ta vabila pa smo vljudno odklanjali, kajti samo zaradi tega, ker smo zastopali federativno državno obliko, še nismo niti hoteli niti mogli postati klerikalci. Od njih so nas ločevali naši splošni kulturni in socialni nazori. To povem zaradi tega, da pokažem, da je rayno nasprotno od tega res kar trdi in laže »Domoljub« in kar so številni klerikalni agitatorji med volilno borbo natvezali nepoučenim ljudem.

Kar sem tu napisal seveda lahko tudi vsak čas dokazem.

Koliko pa je meni osebno ta borba »nesla«, katero mnenje hoče med ljudmi zbuditi »Domoljub«, dokazujejo ne ravno majhni dolgovi, ki smo si jih jaz in tovariši v teh štirih letih našli in za katere bomo morali še leta pridno delati, da jih bomo plačali. Razume se samoobsebi, da je bilo vse delo vso dobo neplačano in izvršeno le iz ljubezni do ideje.

Tako sem stvarno odgovoril na lažnjiva natočevanja »Domoljuba« in tovarišev. Izjavljam pa, da bo moje potrpežljivosti pri takšnih metodah pol. boja tudi enkrat konec, in tedaj se ne čudite, ako bi v prihodnje odgovoril z enakim orožjem. Kakor hočete!

Ljubljana, 6. marca 1925.

Albin Prepeluh.

Laži in resnice.

»Domoljub« z dne 4. marca t. l. (št. 9.) je zli zopet precejšno goli doblata na mojo skromno osebo. — Kljub temu, da se v javnosti nisem nikoli boril s pomočjo osebnega obrekovanja političnih nasprotnikov, dozivljam neprestano na svoja stvarna izvajanja, odgovore, ki niso odgovori, ampak zgolj osebna zmerjanja. Temu sem se že precej privadil in navadno ne reagiram več. »Domoljub«, ki mi je že med volilno borbo kradel čast kar na debelo, me je obdolžil med drugim tudi, da sem bil od režima podkupljen, navajal je celo osebo, od katere sem prejel denar. Ugotavljam, da je to zavedno laž skoval duhovnik, ki bi vendar le lahko vedel, da sta mu laž in obrekovanje prepovedana že po veri njegovi. Če tega ne ve, je neveden svojega poklica. Če pa ve, potem je njegova vera očitna nevera. S to zadnjo goličnico bi se torej niti ne bavil, če ne bi bilo tam zapisano tudi sledeče: »Ko so ga (namreč mene!) socialdemokrati zavrgli, se je začel približevati SLS, ker je mislil, da mu bo tukaj dobro postlano. Takrat mu je bilo pri SLS vse resnično in pošteno. Ko pa je moral uvideti, da pri SLS ne marajo ljudi, ki tako spreminjajo svoje prepričanje, je začel gledati na Hrvaško.«

Tako torej! Proti tem večno se ponavljajočim lažem, ugotavljam enkrat za zmeraj tole:

1. Socialni demokrati mene niso nikoli zavrgli. Iz stranke JSDS, ki pa je danes sploh ni več, sem izstopil prostovoljno in iz lastne inicijative, ko je stranka v ustavnem vprašanju SHS države premenila svoje prejšnje načelno stališče. Ne jaz, stranka je spremenila svoje »prepričanje« — če hočete rabiti ta izraz! — in zato smo se ločili; z menoj je šlo namreč tudi precej drugih njenih pristašev, med njimi n. pr. tudi tako ugleden njen idejni sodelavec, kakor je bil g. dr. K. Lončar.

Zgodilo se je, kakor l. 1916. v znanj deklaracijski dobi. Svoje misljenje sem razložil pisмено tudi tedanjemu predsedniku stranke, g. Etliču Kristanu, ki pa ni dal niti odgovora.

2. Res je, da sem se tekom dolge ustavne borbe znašel s svojimi somišljeniki na skupnem hojnem sektorju z SLS. Med istomišljeniki sem videl tudi izobražence najrazličnejših poklicev, toda izrazite antiklerikalce. Temu dokaz je tudi znana deklaracija kulturnih delavcev iz l. 1921. Ali so tam podpisani sami »politični klerikalci«? Teга menda niti »Domoljub« in njegovi ne bi mogli trditi. Skupina intelektualcev okoli bivšega »Avtonomista« je zastopala misel federativno ureditev države, v kateri bi Slovenija živela zakonodajno avtonomijo. Lahko rečem, da sem bil v tem oziru dosleden že od medvojne dobe dalje,

Dnevne vesti.

Učite se cirilice! Zadnje številko »Slov. Republikanca« je državna oblast zaplenila. Zaplenila je pa to, kar smo posneli po belgrajskem listu »Politika«, ki je splošno znana kot »dvorski« list! Vsi, ki znajo brati cirilico in razumejo vsaj nekoliko srbski, so lahko po vseh ljubljanskih kavarnah brali v srbskem jeziku, kar je ljubljanska policija prepovedala brati Slovincem v slovenskem jeziku! Učite se torej cirilice in srbskega jezika, da boste lahko brali in izvedeli tudi to, kar sme brati in vedeti zadnji belgrajski postrešček.

Ljubljansko policijo opozarjamo na list »Cievaričev Beogradski Dnevnik«, katerega se naroča pri upravi v Belgradu, Kosovska ulica št. 1. Ta list je objavil dne 16. t. m. uvodnik z naslovom »Još jedna ilustracija«. Konec uvodnika je silno zanimiv! Mi vsi, ki znamo cirilico in srbski, smo ljubljanski policiji silno hvaležni, da te številke »Dnevnička« ni zaplenila. S tem je ljubljanska policija dokazala, kako visoko zna ceniti tiskovno svobodo, če prihaja svoboda iz — Belgrada! Počasi bo tudi za slovenske liste najboljše, če se preselijo v Belgrad.

Razveljavljeni radičevski mandati. Takozvani »verifikacijski« ali potrdilni odbor, ki ima nalogo, da ugotovi, če je kak poslanec pravilno izvoljen ali ne in da na podlagi

teh ugotovitev posamezne mandate potrdi ali pa razveljavi, je v svoji seji od pondeljka na torek razveljavil 61 radičevskih mandatov. To je bil najbolj državniški korak g. Nikole Pašića...

Slovenski mandati. Verifikacijski odbor je potrdil izvolitev dr. Korošca v Ljubljani in odobril mandate poslancev, ki so bili izvoljeni v ljubljanskem volilnem okrožju. O veljavnosti mandatov na Štajerskem bo sklepala posebna komisija.

Rodbina Thurn-Taxis in Hohenzollern. V najnovejšem času se je mnogo imenovalo ime nemških knezov Thurn-Taxis. To je zelo stara nemška plemenitaška rodbina, ki je v sorodu tudi z bivšo nemško cesarsko rodbino iz rodu Hohenzollern. Na Nemškem je rodbina Hohenzollern po vojni izgubila prestol, ohranili pa so Hohenzollerni svoje kraljevsko dostojanstvo v Rumuniji.

Ljubljanske občinske volitve, ki bi se morale vršiti dne 18. marca so odgodene. Vlada trdi, da so volilni imeniki pomanjkljivi in potvorjeni. Čudno, da se je o tem urverila šele sedaj. Sicer pa je naše mnenje sledeče: Čemu razburjati ljudstvo, strankam delati pa velike stroške brez potrebe? Če bi zmagali demokrati, bi bil ljubljanski župan dosedanji občinski gerent. Če bi zma-

gala opozicija, bi bile pa volitve itak razveljavljene in sedanji gerent bi ostal na svojem mestu. Torej je vseeno, ali se volitve vrše ali pa ne. Čemu sploh volitve, ki so samo za navidez? Sicer je res, da je časih imenovani gerent boljši gospodar in upravitelj, kakor pa voljeni zupan — ampak demokracija in samouprava? Naša država si najbrže misli tako: Nevesta ima krancelj, da ga odloži, otrok ima igračo, da se je naveliča, mož stopi v zakon, da ga prelomi, žena je ljubeznjiva, da goljufa, mi imamo pa volitve, da jih razpisujemo!

Ali more opozicija računati v parlamentu na kakšen uspeh? Mi pravimo, da v danih razmerah na nobenega! One znane »neznane« tajne sile, ki so izvile bivši Davidovičevi vladi kljub njeni parlamentarni večini vlado iz rok in jo dale Pašiču in njegovim zaveznikom, so še danes tako močne kakor so bile poprej. Zato bo vladal Pašič in njegovi zavezniki. Opozicija bo lahko nastopala kakor bo hotela, toda za vse njene napore se noben ne bo zmenil. Kdor ima v rokah ključke do državne blagajne in armado na svoji strani in angleške lorde za hrbtom, je gospod. In to je zaenkrat Pašič. Opozicijski govorniki, kolikor jih bodo sploh pustili do besede, bodo obtoževali, kleli in rotili, ampak zastoj, ker se vlada za vse jamranje ne bo prav nič zmenila. **Taka je resnica**, ki je sicer bridka, ampak vendarle resnica in mi jo neovirano povemo, ker nočemo ljudi farbat.

»Morning-post« o volitvah v Jugoslaviji. »Morningpost« je glasilo današnje angleške konservativne vlade. V tem listu je napisal bivši angleški vojaški ataše v Belgradu general Plumkett dne 24. februarja sledeče poročilo o volitvah v Jugoslaviji: »Volitve v kraljevini SHS so se vršile brez posebnega vznemirjenja. O malih incidentih ni vredno niti govoriti. Pašič je dobil čisto večino nad opozicijskim blokom in tako je dosedanji režim za gotov čas zasiguran. To pomeni, da je nastalo v kraljevini mirnejše stanje. Drzavno gospodarstvo se bo mirno razvijalo brez ministrskih kriz. Na Angleškem naravnega bogastva kraljevine SHS še ne poznajo in tudi ne industrijskih potreb kraljevine. **Te bi Anglija lahko zadovoljila.** Novi in resni poznavalec politike bližnjega vzho-

da se dobro zavedajo koristi, ki bi jo Anglija lahko imela od Jugoslavije, ker nam bi lahko mnogo koristila kot prijateljska in vojaško močna država, ki je odločna, da se bori proti komunizmu do skrajnih mej.« — V predzadnji številki našega lista smo omenili, kako je angleški zastopnik v Moskvi trdil, da Anglija ni pripravljala »protiboljševske fronte« na Balkanu. Mi smo trdili nasprotno, da je ravno sedanja lordovska in velekapitalistična angleška vlada tista, ki podpira Mussolinija v Italiji in Pašiča pri nas, ker računa, da se bomo mi vojskovali proti Rusiji za angleški velekapital. General Plumkett nam daje prav. Angleži se pa utegnejo zmotiti!

»V Bolgariji vlada mir in red.« Tako zatrjujejo vedno uradni zastopniki bolgarske vlade v inozemstvu. V resnici pa ne mine dan, da ne bi kakšnega poslanca ubili. To se godi navadno tako, da ubijejo »komunisti« danes kakšnega vladinovega poslanca, 24 ur pozneje pa vladinovec kakšnega »komunističnega«. Tako izgleda »dežela reda in mira« pod vlado gospoda Cenkova, nad katerim drže svojo roko angleški lordi, ki so na Angleškem danes na vladi, ker bi radi tudi bolgarske kmete in delavce pognali v boj proti Rusiji za svoj račun, prav tako kakor tudi naše kmete in delavce.

Čudni ljudje. Dne 3. marca so imeli novoizvoljeni poslanci Slovenske ljudske stranke sejo, na kateri so si izvolili svoje vodstvo in se pogovarjali tudi o političnem položaju. Kaj so govorili, v »Slovenču« dne 4. marca objavljeno poročilo ne pove. Sklepamo pa lahko iz »Slovenčevega« uvodnika z istega dne, da so govorili tudi o parlamentarni abstinenca, t. j. o tem, da se poslanci SLS ne bi udeleževali parlamentarnega dela, ampak da bi morebiti zapustili parlament. »Slovenec« piše namreč: »Poslanci, izvoljeni 8. februarja, se odpravljajo na pot v Belgrad, da izroče svoje poverilnice — ali pa tudi ne! (So jih že izročili, op. ur.) Še nikdar ni bil namreč v naši državi tak položaj, da bi poslanci resnih in močnih političnih strank, ki zastopajo ogromno večino slovenskega, hrvatskega in velik del srbskega naroda in ki ne odobravajo načelne parlamentarne abstinenca, razpravljali pri svojih klubskih posvetih, ali

naj se udeležijo parlamentarne borbe ali pa naj se v znak protesta... **abstinirajo (= vzdrže) od parlamentarnega delovanja...** To dejstvo samo na sebi pove, kako resen da je položaj in da ne gre v tem slučaju za kako Radičovo abstinenco trmoglavost, marveč za vprašanje: Ali ima tak parlament še kak zmisel ali ga nima? — Ta o »Radičevi abstinenci trmoglavosti« je pa res dobra. Radič ni šel 4 leta v parlament, ker ga ni priznal in je ostal s svojo abstinenco sam sebi zvest in dosleden. Šele lansko leto se je udal Koroševim prošnjam in mu je poslal pomoč, za kar je tudi zel pri zadnjih volitvah v Sloveniji primerno zahvalo. On sam pa tudi lansko leto ni šel v Belgrad. Radičovo abstinenco so seveda njegovi nasprotniki strašno preklinjali, ker jih ni hotel vleči iz blata, v katero so sami po svoji neprevidnosti l. 1918. zagazali. Danes pa govore isti ljudje o parlamentarni abstinenca, ki so jo nekdanj takoj pobijali! Ali se jim je po šestih letih mogoče le toliko odprla pamet, da spoznavajo, da v Belgradu ne morejo nič doseči, razen če se brezpogojno podvržejo Pašiču? Sedaj bi seveda radi nazaj s pota, na katero so krenili l. 1918, **toda danes je prepozno!** Tudi parlamentarna abstinenca ne bo nikomur nič pomagala.

Sovjetski kongres v Tiflisu. V mestu Tiflis so zborovali glavni zastopniki ruskih sovjetskih držav, ki so popolnoma odobrili politiko centralne sovjetske vlade v Moskvi. O vnanjepolitičnem položaju sta poročala Rikov in Čičerin. Oba sta ugotovila, da pripravlja sedanja angleška lordovska vlada zvezo evropskih držav proti Rusiji (»protiboljševski blok«).

Angleži za Nemčijo. Angleška lordovska vlada se silno trudi, da bi spravila pod streho pogodbo, po kateri bi zapadno-evropske in srednjeevropske države druga drugo garantirale »mir in varnost.« Pogodba naj bi torej garantirala vsakemu podpisniku njegovo danšnje posestno stanje. Med pogodbemike bi Angleži silno radi spravili tudi Nemčijo, čeprav so Angleži med svetovno vojno Nemce obkladali s takimi psovkami, ki bi se jih sicer sramoval najbolj propadel človek. Ker se pa Angleški lordi boje, da se ne bi Nemčija postavila v bodoči »protiboljševski« t. j. v bodoči

protislovanski vojni na stran Rusije, s katero žive danes Nemci v jako dobrih razmerah, so začeli snubiti tudi Nemce, da bi jih pridobili za svoj protislovanski boj, ki naj bi jim osigural gospodarstvo nad Azijo in Afriko še za nekaj desetletij. Ta račun je jako lep, ampak eno napako ima, da je namreč Rusija zelo velika dežela, Azija pa še večja.

Sv. Bolfenk pri Središču. V »Kmetijskem listu« št. 12 z dne 4. marca t. l. napada dobro znani centralist, ki pa se skriva pod plaščem samostojne kmetijske stranke, našega vrlega somišljenika g. Antona Lukman-a. Mi bi svetovali dopisniku, naj bolje preštudira kaj je beseda laboratorij. Zatorej bo dobro, če ga pošljemo po njegovi želji v laboratorij, kjer ga naj kemično predelajo za kremo. S to kremo pa si bo potem kogovski »maršal« mirtovorne republike čistil čevlje kadar bo moral iti na kako skupščino. Toliko smo hoteli povedati učenemu gospodu dopisniku. Pa zdravi ostajte, in se še večkrat oglasite iz Vašega laboratorija. **H.**

Kmetje in delavci! Zahtevajte od tvrdk pri katerih kupujete svoje potrebščine in od zavodov, s katerimi stojite v zvezi, da inserirajo ne samo v velekapitalističnih listih, temveč tudi v Vašem »Republikancu«!

Darevi za tiskovni sklad. Ivanuša, Griže Din 25; I. V., Ljubljana, republikanec Din 300 za ljubljansko krajevno organizacijo.

IZJAVA.

Jaz podpisani Jožef Breznik, posestnik na Kogu prekličem očitke, izražene in nanašajoče se na neko podkupljivost napram g. Ivanu Rojs, posestniku v Ormožu na shodu pri Sv. Bolfenku dne 2. febr. 1925 kot neresnične ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od sodnega postopanja.

Ormož, dne 10. marca 1925.

Jožef Breznik.

NAZNANILO!

Uljudno naznanjam, da sem zopet prevzela svojo gostilno in bom nudila cenj. odjemalcem najboljše vino ter gorka in mrzla jedila po zmernih cenah.

Se priporočam

M. DEBEVC, Ljubljana, Breg 20.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOVENSKIH REPUBLIKANECV.

Odgovorni urednik Oskar Schiller.

Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Če prodajate hiše, posestva ali karkoli, javite naslov »Posredovalcu« v Ljubljani Sv. Petra cesta 23.

Svilene klobuke okrašene od 200- Din naprej v raznih barvah prodaja Minka Horvat, modistka, Ljubljana, Stari trg 21.

Trte šmarnice komad 1 Dinar, cepljene 3 Din 25 para, vkoreničene divjake 50 para — prodaja

Vinko Vnuk, Senčak p. Juršinci pri Ptuj.

Čitajte in širite

„Slov. Republikanec!“

Kupim: Dunajski in Ljubljanski Zvon, Kres, Slov. Bčelo, Slov. Glasnik in vse druge knjige

HINKO SEVAR antikvariat knjigarna Ljubljana, Stari trg 34

Pozor, krojač, šivilja, nešivilja

Kaj ti koristi kraj brez pouka? Z natančnim poukom, preizkušene po vsakem modelu ga dobiš na željo ekspresno po pošti v KROJNI ŠOLI, koncesionirani od ministrstva za trgovino in obrt.

Ljubljana, Židovska ulica šte. 5. Vsak mesec tečaj za krojače šivilje in nešivilje.

Ure Zlatnina

F. P. ZAJEC optik LJUBLJANA, Stari trg 9.

ščipalci Očala

Popolnoma varno naložite denar

Ljubljansko posojilnico

r. z. z o. z. v Ljubljani. — Telefon šte. 9.

Mestni trg šte. 6.

Jamstvena glavica za vloge znaša že nad 11 milijonov Din.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun se obrestujejo po **8%**

Vloge z odpovednim rokom višje po dogovoru.

Izvenljubljanskim vlagateljem so na razpolago položnice, da nimajo s pošiljanjem denarja nikakih stroškov.

Posojila daje le proti popolni varnosti, proti vsaj trikratnemu kritju na vknjižbo in na poroštvo.

Inkaso faktur in menic. — Trgovski krediti.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

Ustanovljeno 1898

registrovana zadruga z omejeno zavezo Aleksandrova cesta 5

Telefon št. 367

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri brez vsakega odbitka.

Komisijsko trgovino in trgovsko agenturo obavlja

„Posredovalec“ Ljubljana, Sv. Petra cesta, šte. 23.